

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudkyň JUDr. Evy Pechové a Mgr. Martiny Weissové ve věci

žalobce: **nezl. X**
zastoupen advokátem Mgr. Markem Sedlákem
se sídlem Příkop 834/8, Brno

proti
žalované: **Ministerstvo vnitra – Komise pro rozhodování ve věcech
pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 10. 2018, č. j. MV-92871-6/SO-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí nazvaného „*Nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza k pobytu nad 90 dnů za účelem rodinný*“, jímž žalovaná na základě žádosti žalobce opětovně posoudila důvody neudělení dlouhodobého víza a dospěla k závěru, že byl dán důvod pro neudělení dlouhodobého víza k pobytu nad 90 dnů za účelem rodinný podle § 56 odst. 1 písm. a) a l) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
2. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobce podal dne 7. 3. 2018 na Velvyslanectví České republiky v Hanoji žádost o udělení dlouhodobého víza. Žalobce jako účel pobytu uvedl návštěvu rodiny, konkrétně sloučení s dědečkem. Jako datum zamýšleného příjezdu uvedl 15. 5. 2018 a jako datum zamýšleného odjezdu 14. 5. 2019.
3. O žádosti žalobce rozhodlo Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „prvostupňový správní orgán“) rozhodnutím ze dne 22. 6. 2018, č. j. OAM-3876-5/DV-2018, nazvaným „*Informace o důvodech neudělení dlouhodobého víza*“, tak, že se dlouhodobé vízum podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců neuděluje.
4. Prvostupňový správní orgán v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že žádost byla podána za účelem rodinným, s tím, že nositelem oprávnění ke sloučení je dědeček nezletilého žalobce, který má na území České republiky realizován trvalý pobyt s platností od 8. 9. 2004. Přičemž matka žalobce k žádosti doložila osobní žádost „přenechat své dítě“ tomuto dědečkovi. Dále matka žalobce napsala, že žije se svými dvěma dětmi ve Vietnamu; po smrti svého manžela má nedostatek finančních prostředků na výživu svých dětí; rodiče manžela žijí na území České republiky; a proto požaduje, aby byl její syn nablízku svým prarodičům, kteří za ni převezmou péči o dítě.
5. Prvostupňový správní orgán konstatoval, že žalobce je z pohledu českého práva osobou nezletilou, nezaopatřenou, která je v péči biologické rodiny, kdy tyto vazby jsou funkční a o nezletilého je řádně pečováno. Nebylo zjištěno a ani formálně doloženo, že by žalobce byl svěřen do legální péče dědečka žijícího v České republice. Prvostupňový správní orgán použil analogii s řízením o udělení dlouhodobého pobytu za účelem společného soužití rodiny na území České republiky podle § 42a zákona o pobytu cizinců, která vychází ze Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003 o právu na sloučení rodiny (dále jen „Směrnice“). Poukázal na to, že žalobce nenaplní podmínky stanovené primárně touto Směrnicí a dále přejaté do praxe v zákoně o pobytu cizinců. Zdůraznil, že hlavním smyslem Směrnice a mezinárodního práva je primárně zachování celistvosti rodin. Přičemž jedním ze základních pilířů rodinného práva je zájem dítěte a právo dítěte na život v úplné rodině, kterou je obecně míněno vztah dítěte-rodič. Připustil, že česká legislativa připouští podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem sloučení rodiny i mimo přímou linii; především jsou však zohledněny příbuzenské vazby v přímé linii a vazby legální. Konstatoval, že povinnost vyživovat nezletilého žalobce, a právní vazbu vůči němu, má v současné době stále jeho biologická matka ve Vietnamské socialistické republice.
6. S odkazem na rozsudek Krajského soudu v Brně, č. j. 31 A 101/2015-52, prvostupňový správní orgán uvedl, že vztah obdobný vztahu rodinnému může existovat mezi rodinnými příslušníky pouze tam, kde nahrazuje neexistující nebo nefunkční vztah rodinný. Měl za to, že v případě vztahu prarodiče a vnuka nemůže existovat vztah obdobný vztahu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

rodinnému, pokud rodič dítěte žije společně s dítětem. Zejména pokud žalobce nikdy s prarodičem nežil dlouhodobě ve společné domácnosti, prarodič jej dosud nikdy přímo nevychoval, ani o něj aktivně nepečoval. Rodinné vazby byly doloženy formálně rodnými listy, které však nezakládají právní vazbu mezi nezletilým žalobcem a rodinou v České republice (osvojení, poručnictví). Byl přesvědčen, že mnohem jednodušší a logičtější by byla situace, kdyby dědeček svou rodinu ve Vietnamu podporoval pravidelným zasíláním finančních prostředků. Dospěl proto k závěru, že i přes vyhodnocení předložených dokladů se nepodařilo ověřit údaje podstatné pro posouzení žádosti o dlouhodobé vízum, a to údaje týkající se deklarovaného účelu pobytu, konkrétně nezbytnost pobytu na území České republiky v režimu dlouhodobého víza za účelem rodinným.

7. Prvostupňový správní orgán dále uvedl, že za účelem prokázání finančního zajištění po požadovanou dobu pobytu na území České republiky byl k žádosti o dlouhodobé vízum doložen výpis z účtu č. X vedeného na jméno dědečka žalobce se zůstatkem ve výši 129 913 Kč. Za účelem ověření stálé disponibility s předkládanými finančními prostředky a vyloučení pouze účelového vložení finančních prostředků na účet vyzval prvostupňový správní orgán zákonnou zástupkyni žalobce k doložení periodických výpisů z uvedeného bankovního účtu za období od 1. 2. 2018 do dne vystavení požadovaného dokladu. Z následně doložených výpisů z předmětného účtu podle prvostupňového správního orgánu vyplynulo, že v žádosti o dlouhodobé vízum původně deklarované finanční prostředky na dokládaných účtech nedosahovaly v průběhu posuzování žádosti po celou dobu zákonem požadované výše ve smyslu § 13 odst. 1 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců. Vzhledem k tomu, že jiné doklady, které by bylo možno považovat za náležitost prokazující zajištění prostředků k pobytu žalobce na území, k žádosti doloženy nebyly, uzavřel, že se i přes vyhodnocení předložených dokladů nepodařilo ověřit údaje podstatné pro posouzení žádosti, konkrétně že žalobce bude během pobytu disponovat prostředky ve výši stanovené § 13 odst. 1 bod 2. zákona o pobytu cizinců.
8. Žalobce podal žádost o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza, jejíž odůvodnění je obdobné podané žalobě. Žalovaná opětovně posoudila důvody neudělení dlouhodobého víza a dospěla k závěru, že je dán důvod pro neudělení dlouhodobého víza k pobytu nad 90 dnů za účelem rodinný podle § 56 odst. 1 písm. a) a l) zákona o pobytu cizinců. Konstatovala, že z prvostupňového rozhodnutí je zřejmé, že důvodem nevyhovění žádosti byla skutečnost, že se prvostupňovému správnímu orgánu nepodařilo ověřit účel pobytu žalobce na území a rovněž ani dostatečné finanční zajištění žalobce po dobu jeho pobytu na území České republiky.
9. Žalovaná uvedla, že nezpochybňuje právo matky žalobce na základě dobrovolného rozhodnutí a s přihlédnutím k vývoji dítěte a jeho souhlasu, svěřit jej do péče další osoby, pakliže to právní úprava v zemi původu umožňuje. Ani svěření do péče pouze na základě čestného prohlášení však nemůže nahradit svěření dítěte do péče na základě rozhodnutí oprávněného orgánu, resp. soudu. Dodala, že taková skutečnost nadto automaticky nezakládá nárok cizince pobývat na území České republiky v režimu dlouhodobého pobytového oprávnění. Žalovaná rovněž konstatovala, že v případě deklarovaného soužití žalobce a jeho prarodiče na území České republiky se nemůže jednat o dlouhodobé vízum za účelem společného soužití rodiny na území ve smyslu § 42 či § 42a zákona o pobytu cizinců, jelikož žalobce nespadá do této kategorie, jak již vysvětlil prvostupňový správní orgán. Připustila, že zákon o pobytu cizinců sice explicitně nestanovuje, kdo je považován

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

za rodinného příslušníka v případě žádosti o dlouhodobé vízum, avšak měla za to, že je v souladu s logikou zákona na tyto případy analogicky vztáhnout § 42a zákona o pobytu cizinců, který vychází ze Směrnice. V této souvislosti uvedla, že námitku žalobce ohledně nerespektování vietnamských tradic, včetně prohlášení prarodiče o aktuální rodinné situaci žalobce, považuje za irelevantní. Vzhledem ke skutečnosti, že z doložených dokladů je zjevné, že žalobce nesplňuje jednu z podmínek pro udělení dlouhodobého víza, neviděla důvod pro výslech prarodiče žalobce. Dospěla k závěru, že žalobce nesplnil podmínku pro udělení dlouhodobého víza za účelem rodinný, přičemž nesplnění některé z podmínek pro udělení dlouhodobého víza je důvodem pro jeho neudělení ve smyslu § 56 odst. 1 písm. l) zákona o pobytu cizinců.

10. Žalovaná se přesto dále zabývala rovněž otázkou finančních prostředků určených pro pobyt žalobce na území. Konstatovala, že k udělení dlouhodobého víza musí být splněn požadavek § 13 zákona o pobytu cizinců, kde je zřetelně uvedeno, že finanční prostředky se prokazují výpisem z účtu, ze kterého vyplývá, že cizinec může během pobytu disponovat zákonem požadovanými finančními prostředky, z čehož je zřejmé, že musí být splněna podmínka trvalé disponibility s finančními prostředky. Vysvětlila, že pro účely dlouhodobého víza je žadatel povinen prokázat zajištění finančních prostředků ve výši 15násobku částky existenčního minima, s tím, že se tato částka za každý celý měsíc předpokládaného pobytu na území (s výjimkou prvního) zvyšuje o 2násobek částky existenčního minima; cizinec, který nedosáhl věku 18 let, prokazuje zajištění prostředků v poloviční výši. Uvedla, že žalobce hodlal pobývat na území České republiky na základě dlouhodobého víza jeden rok, jednalo se tedy o částku 40 700 Kč. Žalovaná se ztotožnila s prvostupňovým správním orgánem, že z doložených periodických výpisů bylo zřejmé, že jak v době podání žádosti, tak v době rozhodování o dané žádosti finanční prostředky na bankovním účtu prarodiče žalobce nedosahovaly zákonem požadované výše ve smyslu § 13 odst. 1 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců, resp. že několikrát během dokládání období klesla výše finančních prostředků pod zákonem stanovenou hranici. Doplnila, že zákon o pobytu cizinců nezakazuje žalobci, resp. jeho prarodiči disponovat se svými finančními prostředky, avšak pokud je důsledkem takového postupu nedostatečná částka na dokladu podle § 13 uvedeného zákona, má taková dispozice s finančními prostředky za následek, že nelze považovat za prokázané naplnění podmínky podle § 13. V takovém případě totiž není bez důvodných pochybností prokázáno, že žalobce uvedenými finančními prostředky skutečně disponuje a bude je moci využít na úhradu nákladů souvisejících s jeho pobytem na území. Dodala, že ani dodatečně doloženým výpisem z účtu č. X ze dne 10. 8. 2018 žalobce nevyvrátil pochybnosti o finančním zajištění. Ztotožnila se proto s prvostupňovým správním orgánem, že se nepodařilo ověřit údaje uvedené v žádosti, a je tedy naplněna podmínka pro neudělení dlouhodobého víza ve smyslu § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
11. Žalovaná dále konstatovala, že neudělením dlouhodobého víza nedošlo v daném případě k porušení Úmluvy, jelikož žalobci není zamítnutím této žádosti znemožněno do budoucna na území České republiky spolu s rodinnými příslušníky pobývat, pokud budou splněny podmínky stanovené zákonem.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalované

12. Žalobce v podané žalobě zdůraznil, že i přes znění § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců není žalobou napadené rozhodnutí vyloučeno ze soudního přezkumu. Uvedl, že

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

pro posouzení přípustnosti žaloby je rozhodná rodinná situace, která vedla žalobcovu matku a dědečka k rozhodnutí, že bude nejlepší, aby jej osobně vychovával a živil dědeček žijící v České republice. Vysvětlil, že otec žalobce zemřel, matka zůstala sama se dvěma syny a její nepravidelné příjmy sotva stačí na obživu rodiny. Dědeček žalobce přišel o jediného syna a žalobce má jako jeho nejstarší mužský potomek vzhledem k vietnamským tradicím zvláštní postavení; je na místě, aby ho místo otce, který zemřel, vychovával dědeček. Poukázal na to, že ve vietnamské kultuře se nejstarší mužský potomek stará o památku předků po jejich smrti a pečuje o žijící staré předky. Vzhledem k těmto tradicím je nedostačující, aby dědeček pouze posílal peníze do Vietnamu a nepřevzal osobně odpovědnost za výchovu nejstaršího vnuka. V průběhu řízení se navíc žalobcova situace změnila tak, že si jeho matka našla partnera, se kterým žije, a žalobce a jeho bratra nechala u své matky v nevyhovujících podmínkách. K těmto novým skutečnostem navrhl žalobce v průběhu řízení o oprávněném prostředku výslech svého dědečka. Žalobce byl přesvědčen, že přípustnost žaloby je možno dovodit z čl. 16 Úmluvy o právech dítěte. Měl rovněž za to, že ve prospěch přípustnosti žaloby lze použít argumentaci Nejvyššího správního soudu uvedenou v rozsudku ze dne 10. 9. 2008, sp. zn. 9 As 95/2008. Uvedl, že vzhledem k jeho věku a rodinné situaci neudělení víza zasáhlo do jeho práva na rodinný život. Jeho dědeček žije v České republice již 40 let, do české společnosti se již zcela integroval a žije se provozováním večerky; i proto je pro rodinu nejlepším řešením, aby se dědeček o žalobce staral na území České republiky.

13. Žalobce uvedl, že požádal o dlouhodobé vízum za účelem rodinným, konkrétně za účelem společného soužití ve společné domácnosti se svým dědečkem. Namítal, že prvostupňový správní orgán na jeho žádost zcela nesprávně aplikoval právní předpisy, které se na ni nevztahují. Zdůraznil, že požádal o vízum podle § 30 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Přičemž toto ustanovení mohou využít za účelem rodinného soužití všichni cizinci, na které se nevztahuje Směrnice, popřípadě § 42a zákona o pobytu cizinců. Namítal, že využití Směrnice a § 42a zákona o pobytu cizinců správními orgány nebylo možné ani na základě analogie. Uvedl, že podle § 30 odst. 1 zákona o pobytu cizinců může cizinec požádat o vízum k pobytu nad 90 dnů za jakýmkoli účelem kromě zaměstnání, tudíž byl oprávněn podat žádost za účelem soužití s dědečkem.
14. Dále uvedl, že úvahy správních orgánů, že vízum nelze udělit proto, že žalobce nebyl dědečkovi „formálně“ svěřen do péče, popřípadě proto, že o žalobce je povinna pečovat biologická matka nebo proto, že je „lepší“, aby dědeček posílal peníze matce a žalobce zůstal ve Vietnamu, jsou nesprávné a neopodstatněné a nemají oporu v zákoně. Namítal, že prarodiče mají bez jakýchkoli formalit privilegované postavení i podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění rozhodném (dále jen „občanský zákoník“); přičemž poukázal zejména na § 881 a § 910. Dovodil, že i při využití české právní úpravy má dědeček k žalobci vyživovací povinnost, která na něj přešla po smrti otce žalobce. Jestliže dědeček tuto zákonnou povinnost chce plnit a plní i fakticky, není žádný důvod neumožnit mu, aby žalobce se souhlasem matky i vychovával.
15. Uvedl, že se na věc vztahuje rovněž Úmluva o právech dítěte. Namítal, že z rozhodnutí správních orgánů není zřejmé, jakým způsobem byly zohledněny čl. 3 odst. 1, čl. 5 či čl. 16 Úmluvy.
16. Nesouhlasil ani s úvahami správních orgánů ohledně zajištění finančních prostředků k pobytu. Uvedl, že z žádného ustanovení zákona není možno dovodit, že dědeček žalobce byl povinen po celou dobu řízení udržovat na účtu finanční prostředky ve výši, která

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

neklesne pod hranici požadovanou v § 13 zákona o pobytu cizinců. Byl přesvědčen, že dědeček žalobce byl oprávněn s prostředky na účtu v průběhu řízení disponovat. Podstatné totiž bylo, že z výpisů z účtu, které byly dodatečně doloženy, bylo zřejmé, že nedošlo pouze k účelovému vložení finančních prostředků k pobytu na účet. Uvedl, že z pohybu na účtu je zřejmé, že dědeček průběžně disponuje dostatkem financí k zajištění výživy vnuka. Zdůraznil, že poslední zůstatek na účtu v květnu 2018 činil 126 117 Kč, což je poslední stav, který zjistil prvostupňový správní orgán před vydáním rozhodnutí a ze kterého měl proto vycházet.

17. Žalobce navrhl, aby soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí.
18. Žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 30. 1. 2019 nejprve upozornila, že žalobou napadené rozhodnutí je s ohledem na § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců vyloučeno z přezkoumání soudem. V této souvislosti rovněž zdůraznila, že z judikatury Ústavního soudu vyplývá, že na udělení víza není právní nárok, jakož i to, že v případě rozhodnutí o neudělení víza nemůže dojít k zásahu do základních práv a svobod. Dále uvedla, že „situace nouze“ nezakládá právo na soudní přezkum; to nevytvěrá ani ze skutečnosti, že je žalobce nezletilý. Dodala, že žalobce skutkový základ ani ničím nedoložil. Uvedla, že žalobce realizuje soukromý a rodinný život v zemi původu; s prarodičem má v současné době pouze vztah na dálku; v případě matky by pak naopak došlo k narušení existujícího rodinného vztahu. Shrnuje, že nevyhovění žádosti nemůže znamenat negativní dotčení práv žalobce, který svůj rodinný a soukromý život realizuje v zemi původu a s osobou, se kterou se má „sloučit“, ho pojí pouze „vztah na dálku.“ Poukázala na to, že nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza nemá formu rozhodnutí, nýbrž sdělení vydávaného podle části čtvrté zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném. Žalovaná dále odkázala na žalobou napadené rozhodnutí, jakož i jemu předcházející rozhodnutí prvostupňového správního orgánu.
19. Nesouhlasila s tím, že by z § 30 odst. 1 zákona o pobytu cizinců vyplývalo, že se v případě žádosti o udělení dlouhodobého víza za účelem rodinným podle tohoto ustanovení jedná o jakési „zbytkové ustanovení“, podle kterého mohou žádat o udělení dlouhodobého víza všichni cizinci, na které se nevztahuje Směrnice. Dala žalobci za pravdu toliko v tom, že lze rozlišit účel pobytu „sloučení rodiny“ a „rodinný“, který je vlastně účelem ostatní. Setrvala na tom, že žalobce přitom zjevně není rodinným příslušníkem, tak jak je chápán § 42a zákona o pobytu cizinců.
20. Odmítla, že by z občanského zákoníku bylo možné jednoznačně dovodit privilegované postavení prarodiče v případě rodičovské odpovědnosti, a to zejména v situaci, kdy je zde žijící rodič žalobce, který není ve výkonu rodičovské odpovědnosti žádným způsobem omezen. Zdůraznila, že v posuzovaném případě má dojít k trvalému a celkovému převodu práv a povinností spojených s rodičovskou odpovědností. O takovémto zásahu již pak matka žalobce, resp. prarodič žalobce nemohou rozhodnout sami, nýbrž je nutné rozhodnutí soudu v rámci řízení ve věcech péče o nezletilé. Poukázala na to, že vzdálenější příbuzní mají vyživovací povinnost jen v případě, nemohou-li ji plnit bližší příbuzní. Tato skutečnost však nebyla jednoznačně prokázána, když matka žalobce svá tvrzení o tom, že její příjem nestačí na živobytí, žádným způsobem nedoložila.
21. Byla přesvědčena, že neudělením dlouhodobého víza za účelem rodinným nedochází v daném případě k porušení Úmluvy o právech dítěte ani čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, jelikož žalobci není zamítnutím jeho žádosti znemožněno do budoucna na

území České republiky spolu s rodinnými příslušníky pobývat. Poukázala na to, že žalobce si může standardní cestou přes zastupitelský úřad podat žádost o vydání pobytového oprávnění k pobytu na území České republiky, případně může do České republiky dojíždět na základě schengenského krátkodobého víza; současně také nic nebrání tomu, aby prarodič žalobce navštěvoval v zemi původu a podílel se tak na jeho výchově, tímto způsobem bude rovněž zajištěno přetrvání pouta s matkou žalobce a ostatními členy jeho rodiny.

22. Žalovaná navrhla soudu, aby soud podanou žalobu odmítl jako nepřipustnou.

III.

Ústní jednání

23. Na ústním jednání dne 14. 4. 2021 právní zástupce žalobce setrval na procesním stanovisku a odkázal na žalobu.
24. Taktéž žalovaná setrvala na svém procesním stanovisku a odkázala na vyjádření k žalobě a na odůvodnění obou správních rozhodnutí.
25. Soud na jednání neprovedl výslech svědka – dědečka žalobce, který byl žalobcem navržen k prokázání tvrzení, že v průběhu řízení o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza jej matka opustila a zanechala i s bratrem u babičky v nevyhovujících podmínkách. Soud k výslechu svědka pro nadbytečnost nepřistoupil s ohledem na § 180e odst. 3 zákona o pobytu cizinců, jelikož svědeckým výsledkem měla být prokázána žalobcem nově uplatněná skutečnost, která nebyla uvedena v žádosti o udělení víza; tudíž k ní nemohla ani žalovaná a potažmo ani soud v řízení přihlédnout.

IV.

Posouzení žaloby

26. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)].
27. Žaloba není důvodná.
28. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
29. Podle § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců „[z] přezkoumání soudem jsou vyloučena rozhodnutí o neudělení víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza; to neplatí, jde-li o neudělení víza rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie.“
30. Podle § 30 odst. 1 zákona o pobytu cizinců „[v]ízum k pobytu nad 90 dnů uděluje ministerstvo na žádost cizince, který hodlá pobývat na území za účelem vyžadujícím pobyt na území delší než 3 měsíce. Vízum k pobytu nad 90 dnů nelze udělit za účelem zaměstnání; to neplatí, jde-li o cizince, který žádá o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání.“
31. Podle § 31 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců „[k] žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů je cizinec povinen předložit prostředky k pobytu na území (§ 13).“

32. Městský soud v Praze se nejprve v rámci zkoumání podmínek řízení zabýval otázkou, zda věc spadá pod zákonnou výlukou ze soudního přezkumu podle § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců a zda je tedy žaloba vůbec přípustná.
33. Sod uvádí, že judikatura Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu se ustálily na názoru, že toto ustanovení zákona o pobytu cizinců není v rozporu s ústavním pořádkem České republiky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2013, č. j. 7 As 80/2013-34, či nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11). Při vydávání víz jsou však aplikovány též normy práva Evropské unie, konkrétně vízový kodex či Směrnice. Nejvyšší správní soud se v rozsudku ze dne 4. 1. 2018, č. j. 6 Azs 253/2016-49, vyjádřil k použitelnosti článku 47 Listiny EU v případě rozhodování ve věcech udělení dlouhodobého víza. Konstatoval, že *„[o]becná ustanovení upravující výklad a použití Listiny EU v článku 51 odst. 1 stanoví, že tato listina je určena nejen orgánům, institucím a jiným subjektům Unie, ale též členským státům, pokud uplatňují právo Unie. Pro aplikaci článku 47 Listiny EU musí soud nejprve posoudit, zda situace spadá do působnosti unijního práva, a pokud tomu tak je, zda odmítnutí přiznat stěžovateli právo obrátit se na soud porušuje jeho práva přiznaná článkem 47 (srov. rozsudek SD EU ze dne 17. 1. 2013, Zakaria, C-23/12, bod 40)“*. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že se nejedná o hmotněprávní právo na udělení víza, ale o procesní právo na to, aby se orgány žádostí o vízum zabývaly a žádost byla projednána spravedlivě a řádně. Bez existence práva na spravedlivé a řádné projednání žádosti ve smyslu posouzení naplnění podmínek stanovených směrnicí by totiž i právo na opravný prostředek bylo pouze formálním a bezobsažným institutem. Členský stát má široké diskreční oprávnění, co se týče zhodnocení, zda žadatel není považován za hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo veřejné zdraví. To však neznamená, že by měl diskreční oprávnění v tom, zda řádně posoudí a odůvodní rozhodnutí o žádosti podle Směrnice.
34. Dále například v rozsudku ze dne 18. 9. 2019, č. j. 10 Azs 112/2018-50, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„[č]eské vnitrostátní právo upravuje opravný prostředek proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení víza v § 180e zákona o pobytu cizinců a označuje jej jako žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza. Tento opravný prostředek je považován za speciální typ řádného opravného prostředku, který vyústí v rozhodnutí správního orgánu o veřejném subjektivním právu cizince, tj. v rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 7. 2013, č. j. 1 Ans 9/2013-39, č. 2973/2014 Sb. NSS). Rozhodnutí o novém posouzení důvodů neudělení víza tak svou povahou splňuje vnitrostátní zákonné podmínky pro to, aby mohlo být podrobeno soudnímu přezkumu (nevztahují se na ně ani kompetenční výluky podle § 70 s. ř. s.). Vyloučení soudního přezkumu tohoto rozhodnutí se proto neslučuje s čl. 32 odst. 3 vízového kodexu ve spojení s čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie. Pokud je ustanovení vnitrostátního práva v rozporu s právem Evropské unie k neprospěchu žalobce, je soud povinen od této vnitrostátní právní normy odhlédnout a nepoužít ji. (...) Žaloba by tak měla být projednána bez ohledu na to, zda lze stěžovatele považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie, či nikoliv. (...) Na závěru soudu nic nemění ani skutečnost, že dřívější rozhodovací praxe připouštěla soudní výluky z přezkumu těchto rozhodnutí. Právní názor na tuto otázku se vyvinul v důsledku výkladu stěžejních ustanovení vízového kodexu v judikatuře Soudního dvora.“*
35. Soud tedy z uvedených důvodů a v souladu s citovanou judikaturou uzavírá, že žalobou napadené rozhodnutí není vyloučeno ze soudního přezkumu.

36. Žalobce podal žádost o dlouhodobé vízum podle § 30 zákona o pobytu cizinců, přičemž jako účel pobytu uvedl sloučení s dědečkem. Rovněž v žalobě žalobce zopakoval, že požádal o dlouhodobé vízum za účelem společného soužití ve společné domácnosti se svým dědečkem.
37. Soud předně konstatuje, že žalobce byl oprávněn podat žádost o dlouhodobé vízum za tímto účelem, neboť i toto vízum lze vydat za rodinným účelem a umožní cizinci legální pobyt na území České republiky s jeho rodinnými příslušníky, kteří v České republice pobývají (srov. rozsudek nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2020, č. j. 1 Azs 79/2019-27). Žalovaná uvedené nezpochybňuje; dospěla však k závěru, že žalobce nesplňuje některou z podmínek pro udělení víza a rovněž že se nepodařilo ověřit údaje uvedené v žádosti o dlouhodobé vízum.
38. Soud opakuje, že žalobce podal žádost o dlouhodobé vízum za účelem soužití s dědečkem. Správní orgány proto postupovaly analogicky podle § 42a zákona o pobytu cizinců, který upravuje povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území. Soud v postupu správních orgánů neshledává žádné pochybení. Vzhledem k tomu, že sám žalobce vymezil účel svého pobytu jako společné soužití se svým dědečkem, přičemž z jeho žádosti je zřejmé, že účelem pobytu není pouhá návštěva dědečka žalobcem, nýbrž že dědeček má svého nezletilého vnuka nadále osobně vychovávat a živit, bylo na místě ověřit, zda dědeček je rodinným příslušníkem oprávněným převzít na území České republiky za žalobce odpovědnost, starat se o něj, vyživovat jej apod., jakož i to, zda je žalobce vůbec oprávněn podat žádost o pobytové oprávnění za účelem společného soužití s dědečkem. Jelikož § 30 zákona o pobytu cizinců „rodinný účel“ pobytového oprávnění blíže neupravuje, vyšly správní orgány z § 42a zákona o pobytu cizinců, které je žalobcem požadovanému pobytovému oprávnění nejbližší. Obě tato pobytová oprávnění přitom lze využít k totožnému účelu, tedy právě k legálnímu pobytu na území České republiky s rodinnými příslušníky.
39. V nyní posuzované věci není sporu o tom, že žalobce je přímým příbuzným svého dědečka. Není sporné dále ani to, že žalobce nebyl svému dědečkovi svěřen do péče k tomu příslušným orgánem, nýbrž mu byl „svěřen“ toliko čestným prohlášením matky žalobce. Soud konstatuje, že příbuzenský vztah mezi žalobcem a jeho dědečkem však nelze pro účely zákona o pobytu cizinců považovat za vztah rodinný, resp. za vztah obdobný vztahu rodinnému, který by zakládal právo na sloučení. Ačkoliv dědeček není příslušníkem tzv. jádrové rodiny, je vztah žalobce a jeho dědečka jistě vztahem příbuzenským. V daném případě by vztah žalobce a jeho dědečka dokonce mohl připomínat vztah mezi rodičem a dítětem, resp. otcem a dítětem, což žalobce ostatně naznačuje, chybí mu však fakticita vztahu rodič - dítě. Nejvyšší správní soud se k obdobné situaci vyjádřil v rozsudku ze dne 15. 3. 2017, č. j. 5 Azs 270/2016-39, když posuzoval, zda je možno jako vztah obdobný vztahu rodinnému hodnotit vztah mezi strýcem a synovcem, přičemž konstatoval, že *„[v]ztah mezi stěžovatelem a synovcem nelze považovat ani za vztah obdobný vztahu mezi rodičem a dítětem. O takový vztah by mohlo jít v případě, že by tento vztah nahrazoval absenci vztahu mezi dítětem a jeho skutečnými rodiči. K takovému závěru však nelze přistoupit za situace, za které mezi dítětem a jeho skutečnými rodiči existují funkční rodinné vazby.“* Tak je tomu i v nyní posuzovaném případě. Na tomto místě soud zdůrazňuje, že žalobce svou rodinnou situaci v žádosti o udělení víza blíže nedoložil, je proto třeba vycházet toliko z jeho tvrzení. I z těch je však zřejmé, že žalobce žije ve Vietnamu se svou matkou, bratrem a babičkou z matčiny strany. Žalobce v řízení o žádosti o udělení víza netvrdil žádné

skutečnosti týkající se nefunkčnosti nebo neexistence vztahu žalobce k jeho matce, jakož i dalším příbuzným žijícím ve Vietnamu. Soud poukazuje taktéž na to, že žalobcův mladší bratr měl v době rozhodování před správními orgány zůstat se svou matkou, což nasvědčuje fungujícím rodinným vazbám. Žalobce rovněž netvrdil, že by měl s dědečkem žijícím v České republice bližší a fungující vztah. O vztahu mezi žalobcem a dědečkem je známo toliko to, že dědeček žalobci, resp. jeho matce posílá 2 – 3 krát ročně peníze. Přitom rodinné vztahy podle soudu předpokládají určitou dlouhodobou úzkou citovou vazbu; nikoli pouhé poskytování finančních částek k zajištění výživy. Soud tak dospěl k názoru, že v dané věci byť žalobcův otec zemřel, čímž došlo k absenci vztahu otec – syn (žalobce), nelze tuto absenci za situace, kdy žalobce má matku, s níž žije a má k ní jisté (již s ohledem na svůj poměrně nízký věk) hlubokou citovou vazbu, nahradit přetržením fungující rodinné vazby matka – syn (žalobce) a uměle namísto vztahu s otcem vykonstruovat novou vazbu dědeček – vnuk (žalobce). Soud proto přisvědčil žalované, že v nyní posuzované věci by udělení dlouhodobého víza za účelem sloučení rodiny popřelo účel zákona o pobytu cizinců, jakož i Směrnice, když by nesloužilo zachování celistvosti rodiny. Soud konstatuje, že žalobcova rodina by naopak byla v důsledku udělení dlouhodobého víza rozdělena; jinými slovy, pod záminkou sloučení rodiny by došlo *de facto* k odloučení rodiny. Soud proto souhlasí s žalovanou, že byl dán důvod pro neudělení dlouhodobého víza žalobci podle § 56 odst. 1 písm. l) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce nesplňuje podmínky pro udělení víza. Dědeček žalobce totiž vůči žalobci není nositelem oprávnění ke sloučení rodiny ve smyslu zákona o pobytu cizinců. Soud neopomněl, že žalobce navrhoval výslech dědečka za účelem prokázání nepříznivé změny v jeho životě; ta však měla nastat až po vydání rozhodnutí ministerstva vnitra ze dne 22. 6. 2018, tj. rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza ze dne 22. 6. 2018. Žalobce totiž až v průběhu řízení o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza začal tvrdit, že jej matka spolu s bratrem opustila a zanechala v nevyhovující péči babičky. Soud však upozorňuje, že dle § 180e odst. 3 zákona o pobytu cizinců nemohou být důvodem žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza skutečnosti, které cizinec nedoložil nebo neuvedl již v žádosti o udělení víza. Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 21. 5. 2020, č. j. 1 Azs 79/2019 – 27, konstatoval, že citované ustanovení brání tomu, aby „... *žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza sloužila k uvádění nových skutkových okolností rozhodných pro kladné vyřízení žádosti.*“ Žalovaná tak postupovala zcela správně, když se tvrzenou změnou v poměrech žalobce nezabývala a za tímto účelem neprováděla žádné dokazování; tento postup odpovídá i zásadě hospodárnosti správního řízení.

40. Soud se dále zabýval námitkou týkající se finančních prostředků k pobytu na území. Soud konstatuje, že podle § 31 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je k žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů cizinec povinen předložit prostředky k pobytu na území, přičemž otázku prostředků k pobytu na území upravuje § 13 zákona o pobytu cizinců. Žalobce v této souvislosti namítal, že ze zákona nevyplývá, že by dědeček žalobce byl povinen po celou dobu řízení udržovat na účtu finanční prostředky ve výši, která neklesne pod hranici požadovanou v § 13 zákona o pobytu cizinců. Byl přesvědčen, že z pohybu na účtu je zřejmé, že dědeček průběžně disponuje dodatkem financí k zajištění výživy vnuka.
41. Žalobce tedy byl povinen doložit prostředky k pobytu na území. Z žalobcem doložených výpisů z účtu za období od ledna 2018 až května 2018 vyplynulo, že na účtu dochází k častým transakcím, které se pohybují v tisícových až desetitisícových výších. Přičemž konečný zůstatek za leden 2018 činil 75 Kč, za únor 2018 činil 1 279 Kč, za březen 2018 činil 9 809 Kč, za duben 2018 činil 113 811 Kč a v květnu činil 126 117 Kč. Soud poukazuje

na to, že žádost o vízum byla podána dne 7. 3. 2018, větší konečné zůstatky se na účtu objevují od následujícího měsíce. Soud poukazuje rovněž na to, že k žádosti byl doložen výpis z účtu ze dne 6. 3. 2018, který ukazoval konečný zůstatek ve výši 129 913 Kč; z následně doloženého výpisu však vyplynulo, že na začátku měsíce byl konečný zůstatek ve výši 1 279 Kč a na konci měsíce 9 809 Kč. Na účtu sice dochází k transakcím v řádu desítek tisíců, částky převyšující 100 000 Kč však přesto vyčnívají. Žalobce taktéž nevysvětlil, z jakého důvodu byl konečný zůstatek v dubnu 2018 o 100 000 Kč vyšší než v předchozích měsících. Dědeček žalobce v podání ze dne 9. 8. 2018 vysvětloval kolísání částek tím, že podniká v potravinářském oboru a někdy potřebuje k nákupu zboží větší finanční obnos, nicméně během dvou až tří dnů má opět na účtu větší obnos.

42. S žalobcem lze souhlasit v tom, že z žádného ustanovení zákona o pobytu cizinců nevyplývá, že žalobce, resp. jeho dědeček, nebyl oprávněn s finančními prostředky disponovat. Soud má však shodně s žalovanou za to, takový postup žalobce, resp. jeho dědečka má důsledky pro posuzování naplnění podmínek podle § 13 zákona o pobytu cizinců. Soud zdůrazňuje, že z pohledu požadavků § 13 zákona o pobytu cizinců je podstatné to, aby žalobce mohl během pobytu na území disponovat peněžními prostředky uvedenými v příslušném, jím předloženém, výpisu z účtu, a to za účelem zajištění svého pobytu na území. Pokud tedy dědeček disponuje s uvedenými částkami za účelem svého podnikání, a to tak, že v důsledku těchto transakcí na účtu opakovaně zůstávají jen drobné částky, nelze mít za prokázané, že žalobce skutečně má zajištěny prostředky k pobytu. Nejen že výše finančních prostředků během dokládání období několikrát klesla pod zákonem stanovenou hranici, nýbrž není jisté ani to, zda mají tyto finanční prostředky skutečně sloužit k úhradě nákladů spojených s pobytem žalobce v České republice. Soud proto přisvědčuje žalované i prvostupňovému správnímu orgánu, že jak v době podání žádosti o dlouhodobé vízum, tak v době rozhodování o dané žádosti finanční prostředky na bankovním účtu dědečka žadatele nedosahovaly zákonem požadované výše ve smyslu § 13 odst. 1 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců, když několikrát během dokládání období klesla výše finančních prostředků pod zákonem stanovenou hranici. Správní orgány proto dospěly ke správnému závěru, že se nepodařilo ověřit údaje uvedené v žádosti ve smyslu § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
43. Žalobce rovněž uvedl, že se na jeho věc vztahuje Úmluva o právech dítěte. Namítal, že z žalobou napadeného rozhodnutí není zřejmé, jakým způsobem byla zohledněna. Soud předně konstatuje, že žalovaná výslovně uvedla, že neudělením dlouhodobého víza nedochází v daném případě k porušení Úmluvy, jelikož žadateli není zamítnutím této žádosti znemožněno do budoucna na území České republiky spolu s rodinnými příslušníky pobývat, pokud budou splněny podmínky stanovené zákonem. Je tedy naopak zřejmé, že žalovaná námitky žalobce reflektovala, nicméně porušení žádného článku Úmluvy v dané věci neshledala.
44. Soud v nyní posuzované věci porušení Úmluvy o právech dítěte taktéž neshledal. Soud uvádí, že ani Úmluva o právech dítěte, ani Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod negarantuje cizincům právo vstupovat a pobývat na území České republiky. Nedává jim ani právo, aby získali konkrétní typ pobytového oprávnění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, čj. 10 Azs 256/2019-39 či nálezný Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 23/11). V nyní projednávané věci soud neshledal svévolnost či bezdůvodnost postupu správních orgánů. I při zohlednění nejlepšího zájmu dítěte, jak vyžaduje Úmluva o právech dítěte, není soudem porušení Úmluvy z žalobcem tvrzených

skutečností očividné. Soud podotýká, že žalobce v České republice nikdy nepobýval a v případě udělení víza by byl oddělen od své matky, bratra a dalších příbuzných žijících ve Vietnamu, například babičky z matčiny strany. Soud opakuje, že žalobce netvrdil a ani nedoložil, že by měl s dědečkem žijícím v České republice bližší vztah, jakož ani to, že jeho rodina ve Vietnamu je zcela nefunkční. Jinými slovy, žalobce nevznnesl konkrétní námitku, ze které by bylo zřejmé, že v jeho nejlepším zájmu není zůstat s rodinou ve Vietnamu a že neudělením víza bylo zasaženo do jeho soukromého a rodinného života. Za situace, jak byla předestřena správním orgánům a následně v žalobě, je totiž takový zásah jen těžko představitelný.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

45. Lze tak uzavřít, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a judikaturou soudů, soud ve správních řízeních neshledal ani procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, proto soud nedůvodnou žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
46. Výrok o nákladech řízení pod bodem II. rozhodnutí je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve věci samé úspěšný a úspěšnému žalovanému však prokazatelné náklady řízení nad rámec běžných činností správního úřadu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 14. dubna 2021

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.